

LIST KARLOVAČKIH STUDENATA

INDEKS

press

broj 84. | VELJAČA 2026. | cijena 0 eur

ISSN 1845-5913

S RIJEČI NA DJELA

STIŽE NOVA MENZA

Glazbene legende u Areni

CRVENA JABUKA
I PARNI VALJAK

Studiranje u inozemstvu

KVALITETA, UVJETI, PRAKSA
I POSLOVNA BUDUĆNOST

Razgovor - Mirko Butković

VODITI VELEUČILIŠTE ZA
MENE JE BILA ZABAVA ...

YOUR GREEN VACATION

PAMETNI I ZELENİ KAMPOVI ...

Ne zaboravi pogledati na:

www.scka.hr

S RIJEČI NA DJELA

KREĆU RADOVI NA IZGRADNJI NOVOG RESTORANA STUDENTSKE PREHRANE U SRCU GRADA

Studentima sada ostaje samo nestrpljivo čekati novu menzu koja spaja karlovačku povijest, studentski život i dobru hranu.

Piše Lara Jurčević

Ravnatelj Studentskog centra Karlovac Željko Šančić i direktorica tvrtke AB gradnja Marija Janžetić potpisali su ugovor o rekonstrukciji zgrade Bosanskog magazina, koja će uskoro postati restoran studentske prehrane, restoran i kafić za posjetitelje, te interpretacijski centar kulturne baštine.

Time službeno započinje realizacija projekta „Zalogaj povijesti“, vrijednog više od 5,5 milijuna eura, koji sufinancira Europski fond za regionalni razvoj kroz ITU mehanizam. Nositelj projekta je Veleučilište u Karlovcu, a partneri su Studentski centar Karlovac i Muzeji grada Karlovca.

Nova menza raspolagat će sa 86 sjedećih mjesta u prizemlju i 32 na katu, a restoran i kafić bit će otvoreni i za građane i posjetitelje. Drugim riječima, riječ je o prostoru za ručak, kavu, druženje i upoznavanje povijesti na jednom mjestu. Osim toga, projekt uključuje i energetska obnova prilikom koje će se koristiti toplinske crpke i solarni kolektori, što znači da će nova menza biti i ekološki održiva.

Nova namjena Bosanskog magazina donosi višestruke koristi, studentima kvalitetniju i dostupniju prehranu, gradu oživljavanje povijesne jezgre Zvijezde, a posjetiteljima zanimljiv spoj gastronomije i kulturne baštine. Interpretacijski centar predstaviti će povijest karlovačke Zvijezde, Bosanskog magazina, te devet starih gradova Karlovačke županije, a dio sadržaja bit će smješten i na otvorenom prostoru Josipova bastiona.

Projekt će značajno unaprijediti kvalitetu studentskog života, ali i dodatno učvrstiti Karlovac kao studentski grad, kazao je ovom prigodom ravnatelj Studentskog centra Željko Šančić, a gradonačelnik Damir Mandić poručio da projekt „puno toga rješava“, dok je dekan Veleučilišta Ivan Štedul naglasio kako je riječ o projektu koji snažno podiže studentski standard.

Rok završetka radova je ožujak 2028., a puna funkcionalnost objekta očekuje se od jeseni, s početkom nove studentske godine. Studentima sada ostaje samo nestrpljivo čekati novu menzu koja spaja karlovačku povijest, studentski život i dobru hranu.

NOVI PROJEKT KARLOLJUPCI

ČUDESNA STUDENTSKA KAVA I PERSONALIZIRANI DESERTI PO SVAČIJOJ VOLJI

Ne bi li saznali još više studenti su posjećivali pržionice kave i posebno obratili pažnju na dvije vrste arabicu i robustu, dvije vrste se najčešće miješaju u našim šalicama. Kave su studenti mogli probati pojedinačno kako bi osjetili arome, sličnosti i razlike, te prepoznati pravi okus čistih sorti.

Piše Lana Vinovrški

Profesorice Sandra Zavadlav i Mateja Petračić odlučile su strast Hrvata, ispijanje kave, pretvoriti u nešto edukativno i sasvim drugačije. Profesorica Zavadlav na karlovačkom Veleučilištu predaje tehnologiju proizvodnje kave i kavovina, a studenti projekt s obzirom da je festival kave na Veleučilištu postao redoviti događaj. U projektu su spojena dva odsjeka, onaj prehrambene tehnologije i ugostiteljstva u logičnu cjelinu, jer ugostiteljstvo i kava idu zajedno.

posebno obratili pažnju na dvije vrste arabicu i robustu, dvije vrste se najčešće miješaju u našim šalicama. Kave su studenti mogli probati pojedinačno kako bi osjetili arome, sličnosti i razlike, te prepoznati pravi okus čistih sorti.

Profesionalni aparat za kavu

Nakon toga pažnja je usmjerena na komercijalne vrste koje konzumiramo u ugostiteljstvu, ali i sasvim neuobičajene metode pripreme kave, kakve inače u svakodnevnom životu ne susrećemo. Naime, pravljenje kave je ritual koji povezuje ljude i stvara priču te na taj način direktno povezuje turizam i ugostiteljstvo, a danas već dobro znamo da priča prodaje

Studentima je kupljen i profesionalni aparat za kavu na kojem će i sami s puno pažnje naučiti pripremati ovaj napitak.

No, priča tu ne staje već ide ka zbrinjavanju otpada od kave u obliku ekoloških teglica od tropa kave, kako bi čitava priča bila zaokružena. Otpad nakon kuhanja kave se suši, dodaje vapno i druga veziva, te 3D printerom izrađuju teglice. Kada mlada biljka kave u takvoj teglici izraste dovoljno da se presadi u vrt, teglica se ne baca već zajedno s biljkom ide u zemlju. Tako se namirnica slijedi od polja do stola sa što manje otpada tijekom cijelog ciklusa. Ali, priča o kavi ne staje niti tu već se okreće personaliziranom voćnom desertu koji bi uz kavu upotpunio turističko ugostiteljsku ponudu, ali o tome čitajte u jednom od drugih članaka nastalih u našoj redakciji.

PROIZVODNJA HRANE KOJA IZA SEBE NE OSTAVLJA OTPAD!!

KAKO INOVATIVNI 3D DESERTI MIJENJAJU NAČIN NA KOJI RAZMIŠLJAMO O OTPADU

Veliki dio hrane koja završi u otpadu itekako je iskoristiv — ne samo u prehrambenoj, nego i u kozmetičkoj i farmaceutskoj industriji, poljoprivredi, energetici.

Piše Helena Brajdić

Na Veleučilištu u Karlovcu provodi se projekt koji bi mogao promijeniti način na koji gledamo na prehrambeni otpad. Profesorica Sandra Zavadlav, voditeljica projekta HRID – Hranjivi inovativni trodimenzionalni deserti, u razgovoru nam otkriva kako se nusproizvodi nastali preradom prehrambenih sirovina mogu pretvoriti u visoko vrijedne, personalizirane i potpuno jestive 3D printane deserte, ali i koliko hrane doista bacamo te koje korake možemo poduzeti kako bismo taj otpad sveli na minimum i pametno ga iskoristili.

Od soka do 3D deserta bez otpada

- Cijela ideja projekta HRID usmjerena je na to da nusproizvode, odnosno otpad od proizvodnje hrane, vraćamo natrag u finalni proizvod i time ga obogaćujemo. Pred istraživačima se nalazi sokovnik i hrpa voća — no ništa se ne baca. Sok se odvađa i priprema receptura, a ostatak voća suši, melje i miješa s hidrofilnim dodacima kako bi se dobila savršena smjesa za 3D printanje, kazala nam je profesorica. Ključ je u postizanju želatinozne printljive smjese koja omogućuje stabilnost i oblik deserta. Kada se postigne optimalna tekstura, smjesa se stavlja u cilindar 3D printera, a desert se ispisuje u odabranom obliku — uz mogućnost potpune personalizacije.

- Možemo napraviti desert s više vitamina C, dodati određene minerale ili dizajnirati oblik po želji. To je personalizirana prehrana u doslovnom smislu,“ ističe profesorica.

Što sve još može biti iskorišteno?

Veliki dio hrane koja završi u otpadu itekako je iskoristiv — ne samo u prehrambenoj, nego i u kozmetičkoj i farmaceutskoj industriji, poljoprivredi, energetici.

- Postoje tehnologije poput 3D printanja hrane ili sušenja u vakuumu, gdje otpada praktički nema. Sušeno voće ili povrće može se pretvoriti u prah i koristiti u proizvodnji keksa, kolača, čokolade ili pekarskih proizvoda, pojašnjava nam Zavadlav.

Kao primjer dodatno navodi trop grožđa, sirovinu iz koje se dobivaju ulja bogata bioaktivnim sastojcima. „

- Kozmetička industrija posebno cijeni ulja iz koštica merlota ili drugih sorti grožđa. Trop je sirovina za visoko vrijedan proizvod. Iz njega se izdvoje sjemenke, one se suše te se podvrgavaju ekstrakciji ulja iz sjemenki primjenom superkritičnog ugljičnog dioksida. Dakle može se dobiti eterično ulje iz sjemenki koje je izuzetno kemijski bogato i jako pogodno kao dodatak u kozmetičkim proizvodima za njegu kože, saznajemo od profesorice Zavadlav.

Kako poslovni sektor doprinosi smanjenju otpada

Trgovački lanci i ugostitelji sve češće sudjeluju u programima doniranja hrane.

- U Ministarstvu poljoprivrede postoji registar donatora hrane. Hrana kojoj se bliži kraj roka trajanja može se donirati, i taj višak se distribuirati potrebitima. Postoji i banka hrane koja prikuplja i raspoređuje višak namirnica. Usto, propisano je posebno zbrinjavanje otpada životinjskog podrijetla. U Hrvatskoj se on obrađuje u kafilerijama poput Agroproteinke, gdje se obrađuje i pretvara u sirovine za hranu kućnih ljubimaca, ističe profesorica.

Budućnost je u personaliziranoj prehrani i pametnom planiranju

Profesorica vjeruje da će 3D printeri hrane uskoro postati komercijalno dostupni i u kućanstvima. Velik potencijal vidi i u softverima za planiranje obroka i potrošnje hrane.

- Uz digitalne alate, uvijek znate što imate u hladnjaku. To je ogroman korak prema manjem otpadu, ističe, ali i naglašava važnu ulogu države koja bi trebala jače subvencionirati doniranje hrane, jer i dalje previše zdravstveno ispravnih namirnica završava u otpadu.

Najbolje upotrijebiti do" nije isto što i „upotrijebiti do"

Profesorica Zavadlav naglašava važnu razliku između ova dva pojma.

- „Upotrijebiti do" označava datum do kojeg proizvođač jamči zdravstvenu ispravnost. Nakon toga je proizvod potencijalno nesiguran.
- „Najbolje upotrijebiti do" odnosi se na kvalitetu, ne sigurnost. „Takvi proizvodi — keksi, čokolada, praškovi, fermentirani proizvodi — često su i dugo nakon tog datuma zdravstveno ispravni, samo im se može promijeniti okus, boja ili tekstura. Sve dok je ambalaža originalno zatvorena."

Planiranje je ključ Svatko od nas može pridonijeti smanjenju otpada tako da:

Svatko od nas može pridonijeti smanjenju otpada tako da:

- planira obroke i kupovinu,
- koristi ostatke hrane iz prethodnih obroka,
- smrzava višak,
- smanjuje porcije (posebno restorani, ugostiteljski objekti, a najviše kruzari),
- redovito raditi „reviziju hladnjaka",
- primjerice peći vlastiti kruh ili sušiti „dotrajalo" voće i povrće
- pripremati obroke prema stvarnim potrebama.

Hrana koja se baca – brojke koje zabrinjavaju

Hrvatska godišnje baci 300 do 400 tisuća tona hrane, dok se u Europskoj uniji ta brojka kreće oko 70 milijuna tona. Globalno, riječ je o čak 1,3 milijarde tona hrane godišnje — otprilike trećini ukupne svjetske proizvodnje. „Količina hrane koja se baca mogla bi prehraniti oko dvije milijarde ljudi," naglašava Zavadlav. Prema Eurostatu, svaki stanovnik Hrvatske i Europske unije godišnje baci 127 do 130 kilograma hrane, a 60 posto tog otpada dolazi direktno iz kućanstava.

RAZGOVOR

BUTKOVIĆ: VODITI VELEUČILIŠTE ZA MENE JE BILA ZABAVA, U USPOREDBI S RADOM U TVORNICI

Naravno da je svaki dekan, pa tako i ja, imao neke svoje „bube“, jer svi smo mi ipak ljudi, ali ono što je bitno jest gledati širu sliku i konačne rezultate, koji su prema mom mišljenju bili i ostali više-manje zadovoljavajući, a vrlo često i izvanredni.

Piše Lara Jurčević

Razgovarali smo s prof. dr. sc. Mirkom Butkovićem, prvim rektorom Veleučilišta u Karlovcu. Butković je u trenucima osnivanja Veleučilišta bio jedan od rijetkih koji su imali i akademsko iskustvo i izravno industrijsko znanje, što se pokazalo presudnim za rast i razvoj karlovačkog Veleučilišta.

Sjećate li se što vas je motiviralo da prihvatite dužnost rektora Veleučilišta?

Cijeli moj akademski put je nekako vodio prema toj funkciji. Od 1961. godine, kad sam završio fakultet, prvo sam bio asistent, a nakon toga nastavnik i profesor. Viša tehnička tekstilna škola započela je s radom 1960. godine i onda smo svi mi inženjeri koji smo došli raditi u Jugoturbinu morali odmah postati i nastavnici jer nastavnika nije bilo. Kasnije sam još dodatno napredovao u izvanrednog, pa redovnog profesora.

Dakle, moj nastavnički rad u obrazovanju počinje praktički istodobno s razvojem visokoškolskog obrazovanja u Karlovcu, što je u konačnici stvorilo logičan put da se uključim i u vođenje novoutemeljenog Veleučilišta.

Možete li ukratko opisati kako je Veleučilište funkcioniralo u svojim počecima?

Sve je odlično funkcioniralo, ali prvenstveno zato što sam imao dobre suradnike s kojima sam osnovao Veleučilište. Dobro smo surađivali i bili smo jedna kompaktna cjelina. Stalno smo otvarali nove smjerove, koliko smo mogli i morali. Da bismo postali Veleučilište, morali smo imati tri odjela. U početku smo imali samo dva odjela jer smo nastali od Više tehničke škole i Više tekstilne škole. Kasnije smo osnovali šest odjela.

Kako biste ukratko opisali razdoblje Vašeg mandata?

Ja sam istovremeno radio u Jugoturbini, a raditi u Jugoturbini je bilo milijun puta teže nego na Veleučilištu. U tvornici je glavna briga kako svaki mjesec osigurati plaću, a kroz rad u obrazovanju to nije bila moja briga. Raditi na Veleučilištu bilo opuštajuće jer ti glavni problemi nisu postojali. Imao sam dva mandata. Rektor sam bio sedam godina, a onda se kasnije ime promijenilo u dekan.

S kojim ste se najvećim izazovima suočili tijekom Vašeg mandata?

Nisam imao previše izazova, jer je to meni bilo lako. Paralelno sam radio u tvornici i tamo sam imao hrpu problema, a u školi ništa. Kolegama su se često neke sitnice u međuljudskim odnosima činile kao problem, meni to nikada nije bio problem u usporedbi sa situacijama u tvornici.

Tko Vam je od suradnika bio najveća podrška?

Imao sam dobru podršku kolega. Izdvoji bih kolegu Vuljanića, on je bio tajnik na Tekstilnom fakultetu u Zagrebu, a na Veleučilištu je bio pomoćnik za financije. Bio je izvanredno sposoban. Rekao bih mu samo tri riječi, on bi složio cijelu stvar, a ja bih na kraju samo potpisao. Jako smo dobro surađivali, on je stvarno bio stručnjak za administraciju. Savršeno smo funkcionirali zajedno. Ja nikad nisam volio administraciju. Čak sam i u Institutu Jugoturbine imao dobru ekipu koja je rješavala sve administrativne stvari pa sam se mogao baviti tehnološkim i razvojnim problemima.

Kakav je bio Vaš odnos s kolegama, jesu li Vas doživljavali kao šefa ili kao prijatelja?

Ja sam uvijek bio apsolutni autoritet, iako autoritet nikada nisam nametao. Bio sam stariji i imao sam mnogo iskustva u radu u tvornici. Svi smo bili u prijateljskim odnosima, ali sam istovremeno uživao i veliko poštovanje. Nisam bio netko tko bi radio probleme bez razloga, tako da su mi onda svi i uzvraćali istom mjerom. Svatko je znao svoju funkciju te je djelovao i ponašao se u skladu s njom, što je meni, koji sam bio glavni i odgovorni, uvelike olakšalo posao.

Smatrate li da je u današnje vrijeme teže uspostaviti autoritet kakav ste Vi imali kao rektor Veleučilišta?

Najbitnije je biti pošten. Ljudi su znali kakav sam ja čovjek, znali su da sam pošten i da nikome ne bih radio probleme bez razloga pa su i meni tako uzvraćali. Moja je prednost bila to što sam bio ekstremno iskusan i jednostavno sam se tako autoritativno isticao od drugih. Vjerujem da danas, ako su svi jednaki, može biti problem uspostaviti autoritet na toj razini. Mislim da je meni po tom pitanju bilo puno lakše nego što je sada kolegama koji su se i koji će se tek naći u mojoj poziciji.

Dakle, što konkretno smatrate ključnim elementima uspješnog vođenja Veleučilišta?

Poštenje, dosljednost, autoritet, ali i uzajamno poštovanje između kolega.

Koje aspekte rada Veleučilišta smatrate najuspješnijima tijekom svog mandata?

Kolege i ja smo stvarno radili na unaprjeđenju Veleučilišta. Otvarali smo nove odjele i uvijek smo se kretali u pozitivnom smjeru. Napredak je uvijek bio vidljiv. Mi smo za to postavili temelje, a Veleučilište je nastavilo rasti i razvijati i sa svim dekanima koji su došli nakon mene.

Kakav je bio Vaš odnos sa studentima? Kakvi su bili vaši kriteriji ocjenjivanja?

Sa studentima nisam imao nikakvih problema. Moji kriteriji su studentima bili jasni. Uvijek sam govorio da loši rezultati na ispitima zapravo ukazuju na moju grešku pa bi zato, kada bi se dogodili loši rezultati, gledao da malo ipak spustim kriterije. Ako je bila malo lošija generacija, ja bih spustio kriterije, a ako je bila malo bolja generacija, onda bih podizao kriterije. Mislim da je to bilo fer i korektno.

Na koji su način studenti sudjelovali u radu Veleučilišta? Jesu li postojala studentske organizacije poput Vijeće studenata ili Studentskog zbora?

Postojale su organizacije, ali to je bilo vrlo drugačije nego danas. Studenti nisu imali neki preveliki utjecaj, zato smo pretežito bili zaslužni mi profesori.

Kada biste vratili vrijeme i ponovno postali rektor Veleučilišta, što biste napravili drugačije?

Teško je to reći. Vjerovanja sam da bi veleučilišta više trebala biti vezana uz industriju i praksu, a sveučilište uz teoriju. Mislim da naše Veleučilište možda nije bilo dovoljno vezano uz praksu i industriju. Tako je to i danas ostalo, trebalo bi još malo pojačati praktični dio. No, bez obzira na to, mislim da sve dobro funkcionira i ovako kako je.

Jeste li zadovoljni s radom i postignućima trenutačnog dekana Veleučilišta?

Zadovoljan sam s radom svih dosadašnjih dekana jer su svi su oni težili sličnim vrijednostima kao i mi koji smo utemeljili Veleučilište. Trenutačni dekan je isto tako razuman čovjek koji teži tim vrijednostima. Naravno da je svaki dekan, pa tako i ja, imao neke svoje „bube“, jer svi smo mi ipak ljudi, ali ono što je bitno jest gledati širu sliku i konačne rezultate, koji su prema mom mišljenju bili i ostali više-manje zadovoljavajući, a vrlo često i izvanredni.

YOUR GREEN VACATION

PAMETNI I ZELENİ KAMPOVI ZA ODRŽIVU BUDUĆNOST TURIZMA

Projekt Your Green Vacation do sada je obuhvatio istraživanja u 60 kampova u Hrvatskoj i Portugalu, rezultirao s pet objavljenih znanstvenih radova, edukativnom brošurom za turiste, te uvođenjem novog interdisciplinarnog kolegija Sustainable Marketing Strategies na Veleučilištu u Karlovcu.

Piše Lana Vinovrški i Tihana Cegur Radović

Iako se prema okolišu često ponašamo odgovorno u mjestu stalnog boravka, na odmoru to nerijetko zaboravljamo. Upravo kroz kontinuiranu edukaciju, jasne poruke i promotivne aktivnosti moguće je potaknuti turiste na odgovorno ponašanje prema okolišu destinacije u kojoj borave. Zato je u okviru znanstveno-istraživačkog projekta Your Green Vacation, kojeg provodi Veleučilište u Karlovcu pod vodstvom profesorice Tihane Cegur Radović, u suradnji s projektom **AcquaGuard** Regionalne razvojne agencije Karlovačke županije, kojeg vodi Antonija Vučić, krajem prošle godine na Veleučilištu u Karlovcu održan stručno - znanstveni skup posvećen održivom razvoju kamping turizma. Skup je okupio stručnjake iz kamping turizma, akademske zajednice, destinacijskog upravljanja, zaštićenih područja, te javnog i privatnog sektora. U fokusu su bili izazovi klimatskih promjena, očuvanja

prirodnih resursa, kvalitetnog planiranja turističke infrastrukture, te primjene zelenih investicija, rješenja temeljenih na prirodi (NbS), digitalnih tehnologija i umjetne inteligencije u razvoju pametnih kampova.

- Projekt **AcquaGuard**, usmjeren je na primjenu rješenja temeljenih na prirodi u ranjivim područjima Veneto regije i Karlovačke županije, s ciljem prilagodbe klimatskim promjenama i smanjenja rizika od poplava. Integracija ovakvih projekata ključna je za otpornost lokalnih zajednica i dugoročnu održivost turizma. Primjena rješenja temeljenih na prirodi su nužna u brzom i učinkovitijem prilagođavanju na klimatske promjene i smanjivanju njihovih posljedica. Samo međusektorskim pristupom, povezivanjem znanosti i javnog sektora, te okolišnih politika, lokalne zajednice mogu postati otpornije i sigurnije, a u kontekstu održivog turizma i konkurentnije, rekla je voditeljica projekta Antonija Vučić.

Kamping turizam u Hrvatskoj

Hrvatska je osma u Europi po broju kampova (856) i deseta po kapacitetu (254.846). Kamping u Karlovačkoj županiji predstavlja značajnu razvojnu priliku zahvaljujući atraktivnoj prirodi i rastućoj kvaliteti smještaja. U 2024. godini u Hrvatskoj je zabilježeno 1.134 glamping jedinica, 15.375 mobilnih kućica te 76.769 kamp parcela. Projekt Your Green Vacation do sada je obuhvatio istraživanja u 60 kampova u Hrvatskoj i Portugalu, rezultirao s pet objavljenih znanstvenih radova, edukativnom brošurom za turiste, te uvođenjem novog interdisciplinarnog kolegija Sustainable Marketing Strategies na Veleučilištu u Karlovcu.

- Cilj znanstveno-istraživačkog projekta Your Green Vacation financiranog iz sredstava NPOO-a (2021.–2026.) kroz programske ugovore s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih je jačanje znanstvene izvrsnosti, međunarodne suradnje i interdisciplinarnosti, te ujedno i odgovorno ponašanje prema okolišu. Želja je u konačnici projektom pobuditi svijest turista da se odgovorno ponašaju prema okolišu u zemlji u kojoj borave. Kroz kontinuiranu edukaciju, jasne poruke i promotivne aktivnosti to je moguće ostvariti, zaključila je voditeljica projekta Tihana Cegur Radović.

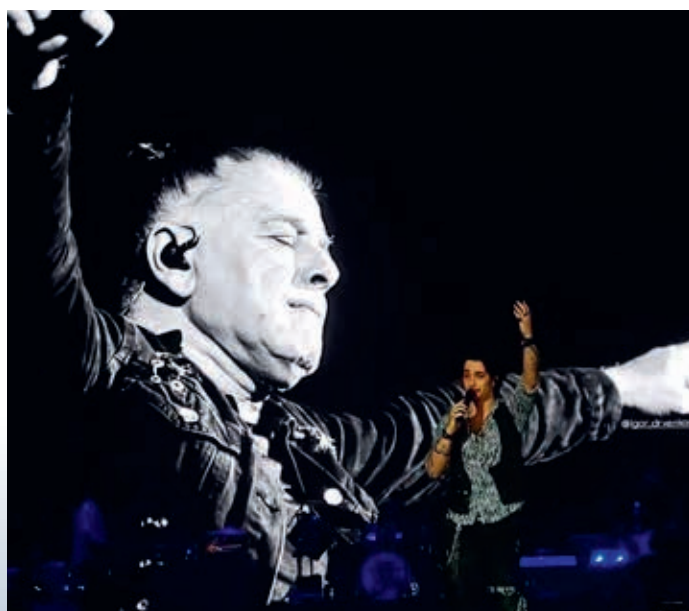

ess

EKTIVU
novinari i suradnici

Zašto sve više mladih iz Hrvatske odlučuje studirati u inozemstvu?

KVALITETA, UVJETI, PRAKSA I POSLOVNA BUDUĆNOST

Mnogi strani fakulteti, posebno u Nizozemskoj, Njemačkoj, Irskoj i skandinavskim zemljama, nude programe koji su snažno povezani s tržištem rada i najnovijim tehnologijama. Predavanja su interaktivna, projekti praktični, a studenti rade s industrijom od prvog dana.

Piše Helena Brajdić

U posljednjih desetak godina sve je izraženiji trend odlaska mladih iz Hrvatske na studij u inozemstvo. Dok su do nedavno takve odluke bile rezervirane za manji broj studenata s jasnim akademskim planom, danas sve više maturanata i studenata razmatra, a mnogi i realiziraju upis na strani fakultet. Zašto se to događa i što mlade privlači izvan Hrvatske?

Kvaliteta obrazovanja i suvremeni studijski programi

Mnogi strani fakulteti, posebno u Nizozemskoj, Njemačkoj, Irskoj i skandinavskim zemljama, nude programe koji su snažno povezani s tržištem rada i najnovijim tehnologijama. Predavanja su interaktivna, projekti praktični, a studenti rade s industrijom od prvog dana.

Jedan od ključnih motiva za odlazak je i mogućnost kvalitetnog i dobro plaćenog zaposlenja odmah nakon diplome. Strani fakulteti imaju razvijene karijerne centre, suradnju s poslodavcima, obavezne prakse koje studentima olakšavaju ulazak u tržište rada. U nekim zemljama studenti automatski dobivaju jednogodišnju, ili dvogodišnju radnu dozvolu nakon diplome, što mnogi vide kao vrata prema sigurnom početku karijere.

Financijski uvjeti često su povoljniji nego što se misli

Iako se često misli da je studij vani preskup, mnoge europske zemlje nude:

- niske ili nikakve školarine (Njemačka, Austrija, Francuska)
- studentske subvencije i kredite s niskim kamatama
- povoljan smještaj u studentskim domovima
- mogućnost rada uz studij

Za mnoge mlade, posebno iz srednjih i manjih gradova, studij u inozemstvu ponekad je financijski jednak, ili čak povoljniji od studija u Hrvatskoj.

Odlazak na studij u inozemstvo donosi iskustvo koje mnogi mladi vide kao neprocjenjivo; samostalno življenje, kulturnu razmjenu, učenje jezika i život u međunarodnoj zajednici. Studiranje vani doživljava se kao iskustvo koje širi vidike, razvija samopouzdanje i stvara mrežu poznanstava iz cijelog svijeta.

Nezadovoljstvo domaćim obrazovnim sustavom

Mladi iz Hrvatske često navode sljedeće razloge nezadovoljstva; zastarjeli kurikulumi i metode učenja, nedovoljno prakse na studijima, slaba povezanost fakulteta s industrijom, teškoće u pronalasku posla nakon diplome, osjećaj da se trud mladih ne vrednuje dovoljno. Osim akademskih razloga, sve veći utjecaj imaju i društveni faktori; percepcija nesigurne budućnosti u Hrvatskoj, političke i ekonomske nestabilnosti, niske plaće mladih stručnjaka, nedostatak mogućnosti za napredovanje. Mladi žele modernije, otvorenije i dinamičnije društvo, a studij u inozemstvu mnogi vide kao prvi korak prema tome. Rastući broj mladih koji studiraju vani može biti znak otvorenosti Hrvatske prema svijetu i sve veće ambicije njezine mlade generacije. Međutim, taj trend istovremeno je i upozorenje, jer mnogi studenti, nakon što završe studij u inozemstvu, često se ne vraćaju.

Glazbene legende u Areni

CRVENA JABUKA I PARNI VALJAK SPOJILI GENERACIJE

Koncert Crvene jabuke u Areni Zagreb, kojim je bend proslavio četrdeset godina karijere, bio je pravi glazbeni spektakl i emocionalni vremeplov za publiku svih generacija. Ubrzo nakon Crvene jabuke, Arenu je napunio i Parni valjak, koji je tim koncertom proslavio pedeset godina karijere i još jednom potvrdio status jednog od najboljih bendova domaće rock scene.

Iz studentske perspektive, pjesme ovih velikih bendova nisu samo glazba iz mladosti naših roditelja, to su pjesme i naše mladosti, a nadamo se i mladosti naše djece. One mirišu na jednostavnija i romantičnija vremena i podsjećaju da su naša unutarnja proživljavanja jednaka onima generacija prije nas. Uče nas razlikovati prolazne trendove od legendarnih izvođača, jer bendovi poput Crvene jabuke i Parnog valjka ne održavaju samo koncerte – oni „razgovaraju“ s publikom i dokaz su da dobra glazba ne poznaje generacijske granice, već ih briše i stalno dobiva nove slušatelje. A kako to sve znamo, pa bili smo na oba koncerta kako bismo vam prenijeli svoj doživljaj.

Crvena jabuka – emocionalni vremeplov za publiku svih generacija

Koncert Crvene jabuke u Areni Zagreb, kojim je bend proslavio četrdeset godina karijere, bio je pravi glazbeni spektakl i emocionalni vremeplov za publiku svih generacija. Iako su se kroz godine mijenjale generacije publike, kao i sam sastav benda, pjesme su ostale jednako tople, prepoznatljive i snažne. Repertoar je bio svojevrsni presjek cijele karijere benda – ponešto za svakoga, bilo da je riječ o prvim mladenačkim ljubavima, teškim rastancima, ili jednostavno uspomenu na bezbrižnije dane. Prepuna Arena je, od prvog takta do zadnje note, pjevala hitove „Dirlija“, „Vjetar se vezat ne može“, „Bježi kišo s prozora“, „Da nije ljubavi“, „Zovu nas ulice“, „Stižu me sjećanja“, „Nekako s proljeća“ i mnoge druge. Poseban vizualno-emotivni trenutak bio je stari hit „Tugo, nesrećo“, koji se pjevao uz upaljene bljeskalice. Jedan od emotivnih vrhunaca večeri bio je kada je Žera najavio pjesmu posvećenu gradovima stradalima u ratovima, uz poruku mira i zajedništva. U tom trenutku na pozornici mu se pridružila operna pjevačica Marija Vidović, čiji je snažan vokal ispunio Arenu i dodatno pojačao težinu poruke pjesme „Miss Sarajevo“. Njezin nastup unio je posebnu dimenziju večeri, spojivši pop-rock senzibilitet benda s opernim izričajem. Posebno dirljiv bio je i trenutak posvete pjesme „Čardak“ nedavno preminulom pjevaču Halidu Bešliću. Danima nakon koncerta društvene su mreže bile prepune objava o aktualnom i atraktivnom bubnjaru Adrianu Boriću, čiji je nastup, bio jednako auditivno i vizualno upečatljiv. Njegove solo di-

onice podigle su atmosferu, a njegova pojava pokazala se i kao dobar marketinški potez koji je dodatno privukao mlađu publiku.

Parni valjak – nova era, stare emocije i snažno sjećanje na Akija u Areni Zagreb

Ubrzo nakon Crvene jabuke, Arenu je napunio i Parni valjak, koji je tim koncertom proslavio pedeset godina karijere i još jednom potvrdio status jednog od najboljih bendova domaće rock scene. Večer je bila pravi ringišpil suza i osmijeha, slavljeničkog duha i snažnog sjećanja na legendarnog Akija. Koncert je bio putovanje kroz njihovu bogatu diskografiju. Publika je gromoglasno pjevala „Sve još miriše na nju“, „Jesen u meni“, „Zastave“, „Dođi“, „Uhvati ritam“, „Ljubavna“, „Stranica dnevnika“, „Ugasi me“ i mnoge druge hitove. Cijeli koncert bio je obilježen i sjećanjem na neprežaljenog Akija. Njegov duh bio je prisutan u svakom refrenu, a bend i publika zajedno su mu odali počast kroz pjesme koje su obilježile njegovu karijeru i živote mnogih generacija. Ti su trenuci bili među najemotivnijima večeri, podsjećajući koliko je snažan trag ostavio na domaćoj glazbenoj sceni. Aktualni pjevač Igor Drvenkar oduševio je publiku, njegov nastup bio je siguran, emotivan i ispunjen poštovanjem prema originalima. Iako nije lako zamijeniti pjevača kojeg publika smatra nezamjenjivim, Igor to čini s lakoćom, donoseći novu i osvježavajuću mladenačku energiju ovom legendarnom bendu. Bend je neposredno prije koncerta objavio novi studijski album „Kažu pčele umiru...“, ujedno i prvi album s Igorom kao pjevačem. Singlovi poput „Moja glava, moja pravila“, „Sad kad znaš“ i „Bogati će pobjeći na Mars“ dokazuju da bend uspješno spaja svoj prepoznatljivi zvuk s modernijim pristupom. Nove pjesme uspješno su uvrštene u repertoar koncerta, a publika ih je dočekala s velikim zanimanjem i ovacijama. Neupitno je da je Parni valjak održao nezaboravan koncert, koji je pokazao da bend uspješno ulazi u novu fazu karijere, ali pritom ne zaboravlja i njeguje svoju prošlost.

Čitatejska križaljka

vodoravno

2. najpoznatiji ep hrvatske književnosti, djelo Marka Marulića
8. najčešći oblik rime u tradicionalnoj hrvatskoj poeziji
11. autor romana Ana Karenjina
12. stilska figura u kojoj se neživim predmetima daju ljudske osobine
14. autor romana Bijeg
16. vrsta pjesme kojom se slavi neki događaj ili osoba
17. književno razdoblje kojem pripada Sofoklova tragedija Antigona
20. glavni ženski lik romana Ponos i predrasude, autorice Jane Austen
22. književni pravac s naglaskom na realno i svakodnevno
23. mjesec u kojem se održava Svjetski dan knjige i autorskih prava
24. osoba koja piše knjigu
25. autor romana Zločin i kazna
26. književni pravac koji naglašava osjećaje i maštu

okomito

1. cvijet Malog princa
3. čitanje s razumijevanjem i analizom
4. autor drame Gospoda Glembajevi
5. lirski izraz kojim se izražava stanje tuge ili žalosti
6. listovi s tekstom u knjizi
7. glavni lik romana Na Drini ćuprija, autora Ive Andrića
9. autor romana Kiklop
10. redak u pjesmi
13. autor novele Cvijet sa raskršća
15. ono protiv čega se bori Don Quijote
18. mjesto gdje se posuđuju knjige
19. autor romana Mrtve duše
21. stilska figura ponavljanja početnih suglasnika u stihovima

Studentski vicevi :)

Profesor pita studenta da mu jednim primjerom objasni što je to ljubav, a student mu odgovara:

Ljubav je poput polaganja ispita: znaš da možeš, ali nervira te neizvjesnost, a na kraju ti samo treba puno sreće da prođeš.

Student se na kolokviju požali profesoru:

Profesore, možete li napraviti da ova pitanje na ispitu budu lakša?

Profesor mu odgovara:

Naravno, zato i postoji ispit. Nakon ispita će vam se ova pitanja sa kolokvija činiti mnogo lakša.

Profesor upita inače vrlo lošeg i nemarnog studenta, nakon što je napokon u ispitu dao jedan vrlo suvisli i točan odgovor :

Kolega, molim Vas da mi objasnite kako ste došli do ovog odgovora?

Student mu ponosno odgovara:

Pa, bilo je poprilično lako. Naime, prvo sam pomislio što bih ja napisao, a onda sam samo napisao potpuno suprotno tome što bih ja napisao.

Piše Lara Jurčević

STUDENTSKI HOROSKOP – veljača 2026.

* **STUDENTSKI CENTAR**
Frankopanska 5; tel. 047/609-711;
fax. 047/609-721

* **STUDENTSKI DOM**
Banjavčičeva 13; tel. 047/579-950

* **INTERNET CAFFE &
INTERNET CLUB**
radno vrijeme: pon-pet, 7-15h

* **STUDENTSKI SERVIS**
radno vrijeme: pon-pet, 7:30-14:30 h
pauza: 10:30-11 h

* **STUDENTSKA REFERADA**
J. J. Strossmayera 9

047/843-511 – Natalija Kusanić
i Sanja Arapović
047/843-580 – Barica Jurković
fax: 047/843-579
radno vrijeme za studente:
pon, uto, čet, pet: 9-12; sri: 9-12 i 15-17 h

* **KNJIŽNICA VELEUČILIŠTA**
u potkrovlju Atrija (J.J. Strossmayera)
radno vrijeme: pon-pet, 8-15 h

* **PROČELNICI ODJELA:**

- **STROJARSKI ODJEL**
mr.sc. Marina Tević,
viši predavač, pročelnica
- **ODJEL PREHRAMBENE TEHNOLOGIJE**
dr.sc. Ines Cindrić,
prof. visoke škole, pročelnica
- **ODJEL LOVSTVA I ZAŠTITE PRIRODE**
dr.sc. Tomislav Dumić,
viši predavač, pročelnik
- **ODJEL SIGURNOSTI I ZAŠTITE**
Lidija Jakšić, mag.ing.cheming,
predavač, pročelnica
- **POSLOVNI ODJEL**
dr.sc. Lidija Vitner Marković,
prof. visoke škole, pročelnica
- **SESTRINSTVO**
Dislocirani studij Fakulteta zdravstvenih
studija Sveučilišta u Rijeci
Karolina Vižintin, mag.med.techn,
voditelj studija

Studentski centar - podružnica
JASTREBARSKO, Strossmayerov trg 3,
10450 Jastrebarsko
Student servis: 07:00 - 15:00
E-mail: info@scka.hr
Tel: +385 (0) 1 62 81 900

Studentski centar - podružnica
ZAGREB, Preradovićeve
10, 10000 Zagreb
Student servis: 08:00 - 16:00
E-mail: podruznica-zagreb@scka.hr
Tel: +385 (0) 47 609 717

INDEKSpress

Izdavač: Studentski centar Karlovac
Adresa: Frankopanska 5, 47000 Karlovac
Telefon: 047/609-711
Glavni i odgovorni urednik: Maja Purgar
Naklada: digitalno izdanje
Grafika priprema i tisak:
Tiskara Pečarić & Radočaj, Karlovac

OVAN (21.3. – 20.4.)

FAKS: Veljača je započela energično, s naglom željom da se pokreneš i strukturiraš svoje učenje. Kod tebe se naglo javlja se motivacija za disciplinu i fokus, iskoristi to za postizanje boljih akademskih rezultata.

LJUBAV: Valentinovo donosi romantičnu notu, a društvena dinamika može se produbiti kroz iskrene razgovore. Samci će dobiti priliku za nova poznanstva.

ZDRAVLJE: Svakodnevna šetnja će ti pomoći da se osjećaš zdravo i zadržiš fokus.

BIK (21.4. – 21.5.)

FAKS: Pred tobom je vrijeme uspjeha. Započni s učenjem, pregledaj bilješke i unaprijedi sustav rada. Uz takav pristup su ti petice na ispitima zagaranirane.

LJUBAV: Ljubavnih prilika bit će mnogo, ali na tebi je hoćeš li ih iskoristiti ili ne. Oni koji su vezi, mogu produbiti međusobno povjerenje kroz zajedničke rituale.

ZDRAVLJE: Opuštanje i ritam sna ključni su za energiju ovoga mjeseca.

BLIZANCI (22.5. – 21.6.)

FAKS: Veljača te potiče na jasan plan i produktivnost. Izravnat ćeš sve zaostatke i u novi semestar krenuti sa osmjehom i punog indeksa.

LJUBAV: Komunikacija je tvoja snaga. Zabava, humor i razgovori donose nove prilike. U vezama će iskren i otvoren razgovor pomoći da se prebrode sve prepreke.

ZDRAVLJE: Vježbe disanja će ti ovog mjeseca čuvati glavu i zdrav razum.

RAK (22.6. – 22.7.)

FAKS: Financijske brige ne smiju ti biti prepreka za učenje. Dolaze bolja vremena i vrijeme je da se posvetiš svojem akademskom uspjehu.

LJUBAV: Emocionalna jasnoća ovoga mjeseca može donijeti važne razgovore s partnerom. Samci bi mogli osjetiti intenzivniju privlačnost prema nekome iz bliže okoline.

ZDRAVLJE: Dovoljno sna i emocionalna podrška su ključni.

LAV (23.7. – 22.8.)

FAKS: Ovo je mjesec u kojem ćeš zablistati na rokovima. Profesori i kolege bit će pod snažnim dojmom tvojih akademskih uspjeha. Iskoristi to maksimalno!

LJUBAV: Ovo je mjesec ljubavi, parovi će uživati u harmoniji. Ako si solo, budi spreman na nove ljubavne avanture, možda iz toga neće proizaći ništa ozbiljno, ali ćeš se zasigurno dobro zabaviti.

ZDRAVLJE: Što više odmora i hidratacije će ti pomoći da tvoje zdravlje bude u pozitivnom ozračju.

DJEVICA (23.8. – 22.9.)

FAKS: Previše energije trošiš na organizaciju, a premalo na produktivnost. Još uvijek nije kasno, nije bitno imati tisuću literaturnih izvora za učenje, bitno je savladati osnovno i osigurati prolaz. Pokreni se, borba za opstanak nikada nije bila bitnija i hitnija!

LJUBAV: Ako ste iskreni u vezi neće biti problema, no ako skrivate neku veliku tajnu, ona će ovog mjeseca izaći na vidjelo. Samci bi mogli privući nekoga tko cijeni intelekt i bogatu osobnost.

ZDRAVLJE: Meditacije i lagano vježbanje pomoći će ti da ostaneš u balansu.

VAGA (23.9. – 22.10.)

FAKS: Planiraj svoje rokove i seminare tako da izbjegneš preopterećenje. Ako ipak postane gusto, nemoj paničariti, jer će ti to više odmoći nego pomoći.

LJUBAV: Harmonične vibracije veljače podržavaju ljubav u vezama. Ako si solo, može se pojaviti nova romantična prilika koja možda na prvu neće djelovati kao takva.

ZDRAVLJE: Redovito vježbanje i zdrava prehrana podržavaju tvoju ravnotežu.

ŠKORPION (23.10. – 21.11.)

FAKS: Snaga volje i odlučnost vode te prema jasnijim ciljevima. I studentski posao i studij traže fokus, ali ovaj mjesec ipak daj malo veću priliku i prednost svojim akademskim obavezama.

LJUBAV: U vezama su moguće turbulencije. Samci bi mogli susresti nekoga duboko intrigantnog, nekog tko će dugo ostati u njihovim životima.

ZDRAVLJE: Tjelovježba i svjež zrak bit će ti od pomoći.

STRIJELAC (22.11. – 21.12.)

FAKS: Ambicija je snažna, ali zahtijevaš realizaciju kroz planiranje i korake umjesto impulsa. Uči iz svojih iskustava i konzumiraj znanje sustavno.

LJUBAV: Otvorenost i optimizam donose sreću u vezama. Za samce će ovo biti mjesec prolaznih avantura i strasti. Tko voli, neka izvoli.

ZDRAVLJE: Priroda i slobodno vrijeme tvoja su oaza mira.

JARAC (22.12. – 20.1.)

FAKS: Planiranje, strategija i marljiv rad donose vidljive rezultate. Ovo je definitivno tvoj mjesec! Čestitamo unaprijed!

LJUBAV: Zajednički ciljevi i razgovori o budućnosti donose harmoniju u vezama. Samci čeznu za stabilnim partnerom, ali tajna je u tome da fokus treba biti na kvalitetnoj komunikaciji, a ne površnim stvarima.

ZDRAVLJE: Redovan ritam sna i balansirani obroci pomoći će ti zadržati energiju.

VODENJAK (21.1. – 18.2.)

FAKS: Ti si potpuno nova osoba ovog mjeseca. U siječnju ostaju sve tvoje nesigurnosti i patnje te dolazi novo vrijeme u kojem rješavaš rokove kao od šale.

LJUBAV: Privlačiš ljude svojom karizmom i jedinstvenošću. U vezama ćete sanjati zajedničke snove i maksimalno uživati jedno u drugome.

ZDRAVLJE: Održavanje emocionalne ravnoteže ključ je za dobro zdravlje.

RIBE (19.2. – 20.3.)

FAKS: Tebi treba netko da ti posloži kockice. Zamoli prijatelja ili partnera da napravi plan učenja i osigura da ga se držiš, jer samostalno to za tebe neće biti moguće.

LJUBAV: Emocije su intenzivne; iskreni razgovori i ranjivost građe dublje veze. Samci će se naći u zamci dubokih osjećaja prema osobi koja ima je zabranjena ili nedostupna.

ZDRAVLJE: Sklonost prehladama pokušaj ublažiti jačanjem imuniteta.

INDEKS
press